

“ ”

Lehen saltzen zenaren hamarrena saltzen da egun

Patxi Goñi, Gor Diskak

Antonio eta Marino Goñi izan ziren erretiroa hartzen lehenak 2011n, eta hirugarren anaiaren txanda heldu da 2023ko irailean. Hiruren artean ia 300 lan argitaratu dituzte 32 urteotan, tartean, ibilbide oparoa egin duten taldeen lehen diskoak: Berri Txarrak, Ken Zazpi eta Zea Mays. Apustu handiak egin dituzte, besteak beste Tijuana in Blue eta Hemendik At argitara eramanda. Ekainaren amaieran eten du Patxi Goñik lokalaren alokairu kontratua, eta dena husteko azken txanpan zela bildu gara berarekin; hainbeste kaxaren artean dokumentu, kartel eta disko historikoak topatu ditugu.

 GORKA PEÑAGARIKANO GOIKOETXEA ZOE MARTIKORENA

Nekatu zara?

Apur bat bai. Ezetz esan beharko nuke, baina hala da. Hainbeste urte daramatzazunean oso zaila da *txistea* eta gogoa edukitzen jarraitzea. Tarteka talde batekin flipatzen duzu eta ilusioari eusten diozu berriz, baina oro har, bai, oso zaila da, eta nekatu naiz.

Kontzertuetara joaten jarraitzen duzu?

Ez, aspaldian ezer gutxi. El Drogas-en 40. urteurreneko kontzertua ikustera joan nintzen ekainean, Iruñean izanik gainera, nahitaez joan beharreko zita zen. Bestela ez naiz joaten. Iristen zaizkit komentario batzuk handik eta hemendik, eta horrela jarraitzen dut talde batzuen pista, ahal dena.

Eta zergatik? Zer dago horren atzean?

Izugarritzko nagia. Aurrekoan, justu he-

men alboan, Arrosadiako auzoko jaie-tan jotzen zuen Tatzers-ek. Poteo apur bat, afaria genuen, taldeak gauerdian hasten ziren, Tatzers hasterako goizaldeko hiruak-edo izango ziren... eta nik hori ja ez dut aguantatzen. Oso zaila egiten zait. Hara eta hona aritu gara urte mordoan, gautxori moduan sarri, baina orain, etxean nagoela, zama moduko bat sentitzen dut. Hauxe da dagoena.

Musika asko entzundakoa zara.

Lan honetan hasi aurretik ere asko entzundakoa nintzen, eta zer esanik ez hau muntatu genuenean. Orain ere jarraitzen dut entzuten, nire kasa. Egungoa baino garai okerragoa pasatu nuen due-la bi edo hiru urte: ezin nuen gehiago, ezin nion eritmoari eutsi, saturazioa oso handia zen. Sekulako nagia neukan gauza berriak entzuten jartzeko. Baina heldu nion berriz, ez dakit nola, berrartu nuen, eta behar nuen.

Oso lan monotono eta sedentarioa ez da izango.

Goizetan, hona heltzean, korreoa ireki, deiak erantzun, iristen zitzaizkidan gauzak begiratu, salmentak kudeatu, pake-teak egin, garraiorako paperak... Tramite lan horiek beti zeuden egiteko, eta behin

hori eginda hasten nintzen musika entzuteko lanean, talde berriak topatu eta talde ezagunen pista jarraitzera. Goizeko ha maikak edo izan ohi ziren, kafea hartu eta horretan jarri. Jakina, urteko garaia araberako oso aldakorra da zeregina.

Ekainean egiten ari gara elkarrizketa. Uda garai ona izango da gauzak merkaturatzeko, ezta?

Uda aurretik egitea hobe litzateke, jendeari denbora eman behar zaio-eta. Momentu honetarako, produktu guztiak kalean behar lukete. Udaberrian publi-

katuko bagenu talde baten diskoa, elkarrizketak eta erreportajeak kudeatzen eta egiten ariko ginatete garai honetan.

Diskoa kaleratu osteko lana ere handia da, beraz.

Udaberriro pare bat disko egiten genituen, ez da inoiz gure filosofia izan ahalik eta gehien egitea. Nahiago izan dugu disko gutxiago egin baina ahalik eta landue- nak izatea.

Musika entzun eta taldeak ezagutzea izan da zeure zereginetako bat, gero,

pentsatzen dut, haiekin kontaktuan jartzeko. Alderantziz ere gertatuko zitzaituz, haiek zugana jotzea.

Eboluzioa izan du. Honetan hasi gine- nean, Balerdi Balerdi taldean jotzen ge- nuenez, jende gutzia ezagutzen genuen, oholtza mundu guztiarekin partekatzen genuelako. Skalariak horrela ezagutu ge- nuen, eta Urtz ere bai, Baztanen. Lekaroz- zen irakasle zen gure lagun batek propo- satu zigun Urtz-en maketa entzuteko, eta bide batez haiekin jai batzuetan oholtza partekatzeke. Lehenbizi geuk jo genuen, eta gero haiek. Benetan diotsut, sekula- ko zoramena izan zen haien emanaldia, zeinen onak ziren zuzenekoan, erabat giro baztandarra. Grabatzera etortzeko proposatu genien, eta haiek baietz, harri- tuta, lehenbiziko aldia zelako eskaintzen zietela.

Eta behin oholtzak utzita, zailagoa da pista jarraitzea?

Zirkuitua galtzen duzu, eta taldeak eza- gutzeko modua aldatu egiten da. Konz- zertuak ikustera joanda asko ikasten da, jakina, baina bestela handik eta he- mendik iruzkinak heltzen zaizkizu, kon- fiantzazko jendeak deitu egiten zaitu, eta taldeengana iristen zara askotan taldeek eurek proposatu dizutelako. Gero, talde horiekin orduak pasatzean, beste talde eta musikarien berri ere ematen dizute, eta proposamenak egin ere bai. Soinu teknikariekin ere tratu ona izan dugu eta informazio asko eduki ohi dute guretzat interesgarria dena.

Zer behar du talde batek zuen arreta deitzeko?

Oro har, Marinok eta biok hiru osagarri aipatzen genituen: originaltasuna, inda- rra eta letrak onak izatea. Hiru osagarri horiek hartuta, konbinatzen jakin behar da, abila izan.

Talde nafar askorekin egin duzue lan.

Geure lurraldea delako, hori izan da abia- puntua. Hemen mugitu izan gara beti, eta jendea ezagututa, dena eskuragarriago izan dugu. Gu bezalako diskoetxe txiki batek ez dauka besterik: ez zara Bizkaiko beste puntara joango talde ezezagunak entzutera. Edo bai, baina beti izango da zailagoa. Agian orain errazagoa da.

Musikan eman dira aldaketak, estilo berriagoak sartuta, eta Euskal Rock Erradikalaren garaia atzean geratu da. Nola bizitu duzue? Suposatu duzue

aldaketarik?

Ez dugu izan inoiz estilo definiturik, askotan hitz egin dugu gure artean, agian gure estilo definitu bakarra zela taldea gustatu behar zitzaigula, zuzeneko onarekin, letra, karisma... Dena aldatzen da etengabe. Garaiak, formak eta estiloak aldatzen dira; ezer ez da egonkorra. Horregatik ez gara inoiz ezertara mugatu.

Estilo ugariko taldeekin egin duzue lan.

Jo, bai. Urtz hardrock amerikarraren estilokoa zen, Los Ganglios tecno-punk moduko zerbait, oso originala...

Tijuana in Blue...

Eta Kojon Prieto y Los Huajolotes. *Txin-gote* batzuk ziren, barrez lehertzeoak. Ez zekiten ezer jotzen, baina jendeari gustatzen zitzaizkion. Zuzeneko horiek... Jendea zoratu egiten zen.

Tijuana eta Potato-ren diskoa entzuten duzu gaur egun eta flipatzekoa da, harrigarria, lata hutsak errenkadan jarrita nola sortzen zuten musika. Oso garai punk-a zen, "lau gauzeekin musika

“ ”

Dena aldatzen da etengabe: garaiak, formak, estiloak... Ezer ez da egonkorra. Horregatik ez gara inoiz ezertara mugatu

egin dezaket" teoria hura. Letra horiek ere izugarriak ziren, sekulako *txistea* zeukaten.

Eta nola ahaztu: Hemendik At.

Hilabeteak pasa zituen haien maketak Marinoren apalean, ez baitzuen hain argi ikusten hura argitaratzeko aukera. Oso arraroa egiten zitzaion, erreparoa ematen zion, bertigoa-edo. Hegoko hai-zeak eman zion egun batean atera zuen hortik, berak ere ez daki ongi zergatik,

eta urteko bildumetako batean sartu zuen *Goazen* abestia, inork ezagutzen ez zuena, eta Koma, Berri Txarrak eta Skarlariak-ekin konbinatu zuen. Zalaparta apur bat sortu zuen jakina, iritzi kontrajarriak zeuden. Jaietako txosnetan ez zen oso ongi etorria izan, eta begira non amaitu duen, non mantentzen den.

Gerora, rock-ari oso lotuta, berrikuntzetako bat izan ziren Kerobiaren piano doinuak.

Beraiei ez zaie gustatzen esatea, baina garaiko pop doinuak ziren haienak, Coldplay-en tankerakoak, pop ingelesa. Baina ez ziren kopia bat. Pertsonalitate handiko taldea zen hastapenetatik, eta bereziki onak ziren. Maketa eman ziguten entzuteko, eta flipatu genuen. Lehen diskoa dezente zabaldu zen, eta salto ikaragarria eman zuten gero bigarrena-ekin, Rose Escargot diskoarekin.

Beste garai baten parte ziren?

Mende aldatetarekin sumatu den zerbait izan da beste belaunaldi bat zetorrela, musikaz gehiago zekiena. Prestakun-

tza akademiko handiagoa, kulturalki eta musikalki askoz ere jantziagoak... Musika oso maila altuan jotzen zuen jendea ezagutzera eman zen, baina jakina, horrek ez du esan nahi Tijuana in Bluekoek baino *txiste* gehiago daukatenik. *Txistea* eduki behar da, grazia, publikoarengana heltzeko talentua.

Nafarroa aipatu dugu, baina Bizkaira ere jo zenuten. Mende berriaren hasiera horretakoa da Zea Mays.

Beste hainbat talderekin batera atea ireki zioten mendeari. Oso onak ziren, indartsuak. Ken Zazpi-k ere sekulako talentua zuen lehen egunetik, eta asko saldu zuten, guretzat itzela izan zen. Egia da Exkixu-tik zetozela, karrera eginda, bere horretan ezagunak zirela beraz, baina tiradari eutsi zioten, hasieratik publikoarekin konektatuta.

Zuentzat ere itzela izango zen bestea: Berri Txarrak.

Igoera mailakatuagoa izan zuten hauek, pixkanaka joan ziren, eta gero bai, leher-tu zuten eta garai bat markatu, jakina.

Garaiak aldatu dira kontsumoan ere. CDrik ez da saltzen gaur egun. Oso-oso talde garrantzitsuak soilik egin ditzake disko eta poster tirada handiak, eta salduko du bera delako, baina gero ziur ez zaiola erabilerarik emango.

Berri Txarrak-en modukoekin garai onak bizituko zenituzten.

Txarrak ere bai urte askoan; erdi-pensionista moduan egondakoak gara (barre egin du). Hastea kostatu zitzaigun duela 32 urte, eta ondo funtzionatzen hasi ginen behin Urtz eta Los Huajolotesekin. Jaitsi ginen, berriz igo Ken Zazpiren garaian, eta gero Berri Txarrak-ekin izan zuten segida. Marea-ren disko bat ere egin genuen hain ezagunak ez zirenean; horiekin bai egin genituela zifra handiak.

Zeri diozu zifra handiak?

Lehen, 10.000 disko saltzen genituen disko on batekin, eta Marea-rena 25.000ra iritsi zen uste dut. Gaur egun, 2.000 saltzea asko da. Eta 2.000 disko saldu beharko lirakeke errentagarria izateko. Lehen saltzen zenaren hamarrena saltzen da gaur egun. Baina badiotsut: dena ez da dirua. Plazer handia da disko on bat egin duzunaren sentsazioa izatea, lanarekin gustura gelditzea; disko batekin irabazten duzuna inbertsioa da galerak izango dituen beste batentzat.

2008ko krisiaren ondorioz, taldeen kontratazioetan zentratu zineten.

Egoerari buelta emateko irtenbidea zela iruditu zitzaigun. Marino anaiak bere bizkar hartu zituen Kerobia, Lendaris Muertos eta beste hainbat talde, eta haiekin egin zituen birak Espainiako Estatuan.

Eta gero etorri zen pirateriaren garai. Hura ere pasatu zenuten.

2008an krisiak lehertu zuenerako, guk bageneramatzen bost bat urte pirateriaren krisia jasaten. Ez genion amaierarik ikusten. 2010, 2011... Horixe izan zen CDaren heriotzaren iragarpena.

Egia esan, zorionez, AEBetako multinazional bat etorri zen Euskal Herrira, musika digitalizatzeko banaketa-enpresa bat zen, eta hemengo zigilu handi eta ezagunak eraman zituen. Haiekin kontratua egin eta argia ikusten hasi ginen. Mespretxuz begiratzen bagenion ere, laguntza handia izan zitzaigun, urtez urte gure zifrek gorantz egin baitute. Ea zenbat denbora irauten duen, mundua oso azkar aldatzen baita.

Diskoak ez saltzera ere ohitu behar.

Garai gogorrek pasatakoak gara. Bizitzeko falta zitzaiguna pandemia zen, eta hori ere gaingitu dugu. Hain moderno den "erresilientzia" terminoa erabiltzen da sarri; ba hori, moldagarriagoak ezin gara izan.

Ixtea tokatzen zaizue orain. Kaxa eta kaxa artean gaude, hankaz gora daukazue guztia. Lan franko dago hemen.

Ez dakizu honek ze nagia ematen didan (barre egiten du). Bidelagun izan ditugun taldeei haiena dena itzultzen ari gara, haien eskura jarriko baititugu master lan guztiak. Ez genekien zer egin, ez dakigu zer egiten den halakoe-tan, eta haien eskuetan jartzea erabaki dugu, justuena dela iruditzen zaigu.

Horrez gain, Nafarroako Gobernua-ren Musika Artxiboari emango dizkiogu urteotako mila maketa, kontzertuetako kartelak, argitaratu ditugun lanen agerpenak prentsan... Aukera hori aztertu du Marinok eta esku zabalik hartuko gaituztela esan digute. Beraz, bikain. Jendeak, zaletuek edota ikerlariek ikusi eta aztertu nahi badute, hortxe izango dute.

Zergatik ez duzue zigilua beste norbaiten eskuetan utzi?

Logikoena litzateke, bai. Eduki genuen eskaintza bat, baina ez gintuen gehiegi konbentzitu. Izan ere, erabaki hori hartuz gero, zigiluak bere identitatea galdu zezakeela iruditu zitzaigun, beste mota bateko taldeak argitaratzen has zitezekelako, eta Gor-ekin lan egin izan duten taldeak ez lirakekeela gustura egongo. Aritu gara jende dezenterekin hizketan, eta aurkitu genuen pertsona bat aproposa izan zitekeena. Astebete hartu zuten pentsatzeko, baina lan gehiegi zela irizita, uko egin zion. ●